

Το πρόγραμμα MED Protect

Αρετή Χριστοδούλου
Συντηρήτρια Δασών
στο Τμήμα Δασών

Οι δασικές πυρκαγιές αποτελούν την κύρια αιτία καταστροφής των Μεσογειακών δασών. Κάθε χρόνο, πενήντα, περίπου, χιλιάδες δασικές πυρκαγιές αποτεφρώνουν στο πέρασμά τους εκατοντάδες χιλιάδες εκτάρια δασών. Οι πυρκαγιές έχουν τεράστιες οικονομικές και οικολογικές επιπτώσεις, ενώ σε αρκετές περιπτώσεις προκαλούν και απώλεια ανθρώπινων ζωών. Οι πολύ υψηλές θερμοκρασίες που επικρατούν στη Μεσόγειο καθ' όλη τη διάρκεια του Καλοκαιριού, η παρατεταμένη ανομβρία και ξηρασία, οι δυνατοί άνεμοι, η ξηροφυτική μορφή της Μεσογειακής βλάστησης και το έντονο ανάγλυφο των δασοκαλυμμένων εδαφών, συμβάλλουν στην έναρξη και γρήγορη εξάπλωση των δασικών πυρκαγιών. Η Ευρωπαϊκή Ένωση, μέσα από διάφορα Προγράμματα, στηρίζει και προωθεί την επίτευξη της αειφόρου διαχείρισης και προστασίας των μεσογειακών δασών.

Το πρόγραμμα “MED Protect - Ένα ολοκληρωμένο μοντέλο προστασίας των Μεσογειακών δασών από τις πυρκαγιές”, το οποίο ολοκληρώθηκε πρόσφατα, προέκυψε από την ανάγκη διάδοσης ενός ολοκληρωμένου μοντέλου προστασίας των δασών από τις δασικές πυρκαγιές, μέσω μιας κοινής προσέγγισης σε διακρατικό επίπεδο, με έμφαση στην προστασία του περιβάλλοντος και στην προώθηση αειφόρου περιφερειακής ανάπτυξης. Το Πρόγραμμα ήταν τριετές και συγχρηματοδοτήθηκε από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (European Regional Development Fund) στα πλαίσια του Προγράμματος MED, (Ευρωπαϊκό πρόγραμμα διακρατικής συνεργασίας στα πλαίσια της Πολιτικής Συνοχής της Ε.Ε. με σκοπό την «Περιφερειακή Συνεργασία»). Στο Πρόγραμμα συμμετείχαν η Επαρχία Macerata της Ιταλίας ως κύριος εταίρος του Προγράμματος, μαζί με οχτώ εταίρους από επτά ευρωπαϊκά Κράτη μεταξύ των οποίων και η Κύπρος, μέσω του Κλάδου Προστασίας του Τμήματος Δασών. Οι υπόλοιποι εταίροι στο πρόγραμμα προέρχονταν από την Ισπανία, την Ελλάδα, την Πορτογαλία, τη Γαλλία και από την Κροατία.

Με γενικό **στόχο** του Προγράμματος MED “PROTECT” την προστασία του περιβάλλοντος και την επίτευξη αειφόρου και ισορροπημένης περιφερειακής ανάπτυξης, οι εργασίες του Προγράμματος βασίστηκαν, κυρίως, στην ανταλλαγή πληροφοριών, εμπειριών και γνώσεων με σκοπό: α) την ανάπτυξη κοινών μεθόδων και τεχνικών για τη χαρτογράφηση, αξιολόγηση και παρακολούθηση του κινδύνου δασικών πυρκαγιών, β) την ανάπτυξη ενός οικονομικού και οικολογικά συμβατού βιώσιμου μοντέλου για διαχείριση των δασών συμπεριλαμβανομένης και της αξιοποίησης της βιομάζας που προέρχεται από αυτά, προωθώντας έτσι τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, και γ) τη διεξαγωγή δραστηριοτήτων ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του κοινού οι οποίες θα συμβάλουν στην ανάπτυξη υπεύθυνης συμπεριφοράς των πολιτών που επισκέπτονται τα δάση.

Οι διάφορες **Δράσεις** του Προγράμματος αναπτύχθηκαν σε δύο φάσεις. Αρχίζοντας από την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης στις Χώρες που έλαβαν μέρος στο Πρόγραμμα και τον εντοπισμό των βέλτιστων πρακτικών, οι εμπειρογνώμονες, οι οποίοι συμμετείχαν στη συνεργασία αυτή, μέσα από ειδικές εκπαιδεύσεις, Ημερίδες πληροφόρησης και ασκήσεις προσομοίωσης, συνέβαλαν στην επίτευξη: α) της ανάπτυξης ενός ολοκληρωμένου μοντέλου για την πρόληψη των δασικών πυρκαγιών, αξιοποιώντας τις εργασίες τριών διακρατικών ομάδων εργασίας, β) της εφαρμογής του πιο πάνω μοντέλου στη βάση συγκεκριμένου σχεδιασμού και στην εκπόνηση σχεδίων δράσης, και γ) της δοκιμής του μοντέλου μέσα από προσομοιώσεις και πιλοτικά προγράμματα σε διάφορες περιοχές.

Στα πλαίσια του Προγράμματος MED Protect, το Τμήμα Δασών συμμετείχε στην υλοποίηση των ακόλουθων δραστηριοτήτων:

- Συμμετοχή στην ανάπτυξη ιστοσελίδας που έχει ως σκοπό την ευρεία διάδοση των στόχων, δραστηριοτήτων και αποτελεσμάτων του Προγράμματος (www.protect-med.eu/).
- Ετοιμασία και διανομή διαφωτιστικού υλικού για ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του κοινού.

- Διοργάνωση στην Κύπρο του Πρώτου Ευρωπαϊκού Συνεδρίου του Προγράμματος MED Protect, στις 7 Απριλίου 2011 (εντάχθηκε στις δραστηριότητες του Τμήματος Δασών για το Διεθνές Έτος Δασών 2011).
- Συμμετοχή σε εκπαιδευτικές επισκέψεις για ανταλλαγή τεχνικών γνώσεων και εμπειριών, αναζήτηση λύσεων στα προβλήματα και ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών.
- Διοργάνωση Ημερίδων πληροφόρησης, ευαισθητοποίησης και κατάρτισης.
- Διοργάνωση άσκησης προσομοίωσης.
- Διοργάνωση Εργαστηρίου Ενημέρωσης για ευρεία ενημέρωση και διάδοση του Κοινού ολοκληρωμένου Μοντέλου και των αποτελεσμάτων της ανάπτυξης, ανταλλαγής και πιλοτικής εφαρμογής του, στα Κράτη εταίρους.

Η διεθνώς αναγνωρισμένη σημαντικότητα των μεσογειακών δασών επιβάλλει την αναγκαιότητα για αποτελεσματική προστασία τους από τις πυρκαγιές. Η συμμετοχή της Κύπρου μέσω του Τμήματος Δασών στο Πρόγραμμα MED Protect είχε πολλαπλά οφέλη, όπως την ουσιώδη συνεργασία και ανάπτυξη στενότερων σχέσεων με Δασικές Υπηρεσίες άλλων Ευρωμεσογειακών Χωρών που αντιμετωπίζουν το πρόβλημα των δασικών πυρκαγιών, την ανταλλαγή γνώσεων, εμπειριών και τεχνογνωσίας, με στόχο τη βελτίωση, ενίσχυση και εκσυγχρονισμό των υφιστάμενων εθνικών συστημάτων πυροπροστασίας και, κατ' επέκταση, την προστασία και διατήρηση των δασών μας. Παράλληλα, με τη συγχρηματοδότηση από ευρωπαϊκά κονδύλια, δόθηκε η δυνατότητα πραγματοποίησης διαφόρων δραστηριοτήτων προς όφελος της Χώρας μας.

Το πρώτο Ευρωπαϊκό συνέδριο του Προγράμματος MED Protect (Λάρνακα 7/4/2011)